

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на Ваня Николова Петрова на тема
„Предачество и тъкачество в севернобалканската област през
бронзовата и ранножелязната епоха (III – първата половина на I хил.
пр. Хр.)” за присъждане на образователната и научната степен доктор”

от доц. д-р Красимир Петров Лещаков, преподавател в
Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”,
катедра Археология

Ваня Петрова осъществи своята докторантура и подготви тезата си под
моего научно ръководство, така че е необходимо да дам някои допълнителни
подробности относно нейното написване. да дам малко повече сведения за
нейната подготовка и показаните умения при реализиране на изследователската
й дейност.

Докторантката е завършила специалност археология с отлично защитена
дипломна работа на тема ”Предачество и тъкачество през бронзовата епоха в
днешните български земи по археологически данни”, която дава възможност за
прерастването и в дисертационна теза. От 2003 г. В. Петрова е докторантка в
катедрата по Археология и бе съвсем естествено да се пристъпи към развиване
на проблематиката и привличане на повече емпирични данни. Темата не е
разработвана досега в българската литература, специализираните изследвания са
малко. Само няколко монографии, при това засягащи райони от Източното
Средиземноморие, са публикувани досега. Това прави изследването актуално и
имащо международна стойност, а темата – дисертабилна. Така че ориентация на
В. Петрова към обекта на изследване съвсем не е нова и това предполага
отлично поздраване на европейската и американската литература. Благодарение
на спечелените няколко конкурса, В. Петрова работи в продължение на повече
от две години в университетите на Триест 2003-04 и Хайделберг 2004, както и в
Холандския Археологически институт в Истанбул през 2010 г. Това и позволи да
работи с всички излезли по въпроса съчинения, което личи и от библиографския
анализ, и от списъка на използваната литература. Докторантката е участвала и в
няколко национални и международни научни конференции в България, Турция и
Гърция.

Дисертацията, която Ваня Петрова представя за защита, отговаря на
научните критерии за подобна разработка. Тя е в обем от 284 страници текст, 79
страници каталог на 1080 находки и библиография от припл. 580 заглавия.

Добавени са илюстрации и карти в 70 таблици, изпълнени професионално на високо графично равнище.

Тезата е структурирана в седем глави и апендикс, увод, заключение и библиография.

Емпиричната база на дисертацията включва стратифицирани археологически находки със сигурен контекст, имащи висока информационна стойност. Географски тя обхваща многослойни обекти – селища и светилища, както и некрополи, разположени както в днешните български земи, така и онези, които сега попадат в политическите граници на Румъния, Сърбия, Македония, Косово и т.н., на север от Гърци до Северното Причерноморие. На запад районът е ограничен в долината на среден Дунав, а на югоизток в преходната зона към Централното Малойзийско плато. Широките географски и хронологически рамки (на практика са анализирани достъпните материали от неолита и халколита) са наложени от спецификата на изворовата база – трудното запазване на древни тъкани в нашите климатични условия и необходимостта да се работи предимно с уредите за тъкачество и предачество. Проблематизирането на изворовата база, създаването на собствена *агенда* и формулирането на специфична методология на изследването са напълно успешни, което е позволило да се постигнат редица научни приноси, които няма да изброявам тук.

Трудът съдържа успешен опит за обхващане на целия производствен процес – от растението до търговията с платове, от изработването на станове до социалните аспекти на преденето и тъкането, което го прави цялостен и завършен. Представената работата звучи по-скоро като готова за печат монография, отколкото като подлежаща на оценка теза. Илюстрациите са професионално изработени, езикът на изложението е изчистен, фрапиращи грешки липсват.

В заключение изразявам категоричното си становище, че дисертацията на Ваня Николова Петрова на тема „Предачество и тъкачество в севернобалканската област през бронзовата и ранножелязната епоха (III – първата половина на I хил. пр. Хр.)” отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научната степен “доктор” и се обявявам за присъждането ѝ.

15.08.2011 г.

Доц. д-р К. Лещаков